

Uchwała Nr II / 11 / 06
RADY GMINY JEDNOROŻEC
z dnia 15 grudnia 2006 roku
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Jednorożec w latach 2006-2013

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami/ Rada Gminy uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Jednorożec w latach 2006-2013, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Włodzisław Stanisław Król

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA TERENIE GMINY JEDNOROŻEC
W LATACH 2006 - 2013**

JEDNOROŻEC 2006

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
II. STRATEGIA – DEFINICJE, ZAKRES I STRUKTURA DOKUMENTU	6
III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ	7
IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY	10
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ	10
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	11
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE	13
4. GOSPODARKA	13
5. MIESZKAŃCY	16
6. OCHRONA ZDROWIA.....	21
7. EDUKACJA I KULTURA	21
8. POMOC SPOŁECZNA.....	24
V. ANALIZA SWOT	27
1. UWAGI OGÓLNE	27
2. TABELĘ ANALIZY SWOT.....	28
3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT.....	30
4. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY JEDNOROŻEC.	30
VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ	36
1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA.....	36
2. OKREŚLENIE MISJI I CELÓW STRATEGICZNYCH.....	38
3. FINANSOWANIE STRATEGII	45

4. MONITOROWANIE STRATEGII.....	45
VII. ZAKOŃCZENIE.....	46

I. WPROWADZENIE

Procesy społeczne i gospodarcze, jakie zaszły w Polsce po roku 1989 odcisnęły wyraźne piętno na strukturze społecznej i sytuacji ludności naszego kraju. Władze, również gminne, podejmują szereg działań w celu łagodzenia nieuchronnych, niekorzystnych zjawisk szczególnie dotkliwych dla najsłabszych grup społecznych. Aby działania te były

skuteczne niezbędne jest szczegółowe rozpoznanie przyczyn powstawania problemów, określenie skali, zhierarchizowanie ich pod względem ważności, przedsięwzięcie odpowiednich środków zaradczych. Tak rozpoznana rzeczywistość społeczna pozwoli również na wytyczenie celów, do jakich należy dążyć w polityce socjalnej, określić adresatów oddziaływań, wyznaczyć odpowiedzialne za ich wdrożenie podmioty oraz wskazać terminy realizacji. Aby powyższe zamierzenia mogły być zrealizowane potrzebna jest długofalowa, odpowiedzialna i przemyślana polityka, przy czym nie mogą być to jedynie luźno sformułowane, ogólnikowe zamierzenia, lecz prawnie wiążący program w postaci dokumentu strategicznego. Warunki te spełnia Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Potrzeba opracowania gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku nałożonego przepisami art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.). Jest to dokument niezbędny również z uwagi na pojawiające się możliwości dofinansowania projektów społecznych w ramach licznych programów pomocowych związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Współczesna polityka społeczna musi odpowiadać również na wyzwania rzeczywistości. Jak pokazują wcześniejsze doświadczenia, koniecznym jest stopniowe odchodzenie od dotychczasowego modelu charakteryzującego się udzielaniem bezpośredniego wsparcia finansowego. Model ten, choć łagodzący bezpośrednio negatywne skutki transformacji, okazał się konserwować zastaną strukturę społeczną, wytworzył postawy roszczeniowe, sprzyjał bierności i wyuczonej bezradności oraz dziedziczeniu różnych postaci wykluczenia społecznego. Aktywna polityka społeczna powinna wspomagać osoby wykluczone w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz zapobiegać wykluczaniu kolejnych jednostek. Dlatego też niniejszy dokument największy nacisk kładzie na działania profilaktyczne i zaradcze, mające na celu stopniowe zmniejszanie kręgu beneficjentów pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych z założenia jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania będą podlegać wnikliwej ocenie i ewentualnej korekcie. Pozwoli to na reagowanie na nowe, pojawiające się wyzwania i podjęcie środków zaradczych. Władze gminy liczą na to, że strategia stworzy nową jakość w dialogu społecznym na terenie gminy, że przyczyni się do wzrostu poziomu życia na jej terenie i pomoże w rozwiązaniu nabrzmiałych problemów społecznych.

II. STRATEGIA – DEFINICJE, ZAKRES I STRUKTURA DOKUMENTU

W opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Jednorożec przyjęto podział dokumentu na trzy części.

Dokument zawiera zatem część wstępną odnoszącą się do kanonów polityki społecznej, obowiązujących standardów oraz przyjętych na szczeblu makroekonomicznym programów z zakresu polityki społecznej. Z uwagi na fakt pozostawania Polski w Unii Europejskiej nakreślono podstawowe założenia polityki społecznej również na tym szczeblu. Wskazano także wynikające z Narodowego Planu Rozwoju uwarunkowania programowe. W celu odniesienia problemów społecznych do skali lokalnej i pokazania szerszego ich tła przedstawiono również przygotowany program na poziomie województwa mazowieckiego.

W części diagnostycznej opisano sytuację gminy w dniu opracowywania strategii. Zawarto tam szereg danych dotyczących wielu dziedzin funkcjonowania lokalnej społeczności. Z uwagi na specyfikę dokumentu (strategia rozwiązywania problemów społecznych) koncentrowano się na tych sferach, które w sposób bezpośredni lub pośredni rzutują na szeroko rozumiane zjawiska społeczne na terenie gminy. W części tej wskazano również główne problemy z zakresu polityki społecznej występujące na terenie gminy. Podsumowaniem tej części jest przeprowadzenie analizy SWOT wskazującej mocne i słabe strony gminy w poszczególnych dziedzinach jej funkcjonowania, określającej szanse i zagrożenia rozwojowe, wskazującej najważniejsze punkty interwencji.

W części programowej wytyczono cel nadrzędny – misję gminy w zakresie polityki społecznej oraz opracowano cele strategiczne, którym z kolei przypisano cele operacyjne. Wybór tych celów jest wypadkową wyzwań, jakie przed gminą stawia rzeczywistość społeczna, wniosków wynikających z analizy SWOT, potrzeb zgłaszanych przez beneficjentów pomocy społecznej oraz dotychczasowych doświadczeń władz gminy w tym zakresie.

Strategia będzie realizowana w latach 2006 – 2013. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy. Z jednej strony ośmioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim, z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania. Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych, również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Przygotowany dokument odpowiada tym wymogom.

III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

Obecnie najważniejszym, długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Lizbońska. Została ona przyjęta na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 roku. Jej przewodnim celem jest uczynienie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Temu ogólnemu celowi służyć mają następujące działania systemowo-regulacyjne:

- szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja poszczególnych rynków i sektorów gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o stałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

Wdrażanie Strategii Lizbońskiej odbywa się przy pomocy Otwartej Metody Koordynacji (*Open Method of Coordination; OMC*).

Otwarta Metoda Koordynacji jest zdecentralizowaną metodą koordynacji polityki wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metoda ta należy do perswazyjnych metod realizacji wspólnych przedsięwzięć i jest realizowana w czterech etapach:

- uzgodnienie wspólnych celów,
- przeniesienie tych celów do programów narodowych czy regionalnych,
- uzgodnienie sposobów mierzenia realizacji tych celów (wskaźniki),
- monitorowanie, ocena i porównanie między sobą najlepszych przykładów w danej dziedzinie działania.

Konkretyzacją ogólnych celów z dziedziny integracji społecznej ze Strategii Lizbońskiej i Europejskiej Agendy Społecznej było przyjęcie tzw. wspólnych celów i wspólnych wskaźników. Wspólne cele zostały zaakceptowane w Nicei w grudniu 2000 roku i zwane są one celami nicejskimi. Na podstawie celów nicejskich państwa Unii Europejskiej miały ustalać narodowe priorytety w walce z ubóstwem i ekskluzją społeczną. Cztery główne cele nicejskie to:

- Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych).
- Mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

Wspólne cele i wskaźniki stanowiły ramę do powstania Krajowych Planów Działania na rzecz Integracji Społecznej, które stanowią element bazowy otwartej metody koordynacji.

Do czerwca 2001 roku państwa członkowskie Unii Europejskiej przygotowały przewidziane w Agendzie Społecznej dwuletnie Krajowe Plany Działania na rzecz Integracji Społecznej. Koncepcja ta miała na celu wspólne uczenie się, wymianę doświadczeń i praktyk w walce z ubóstwem i wyłączeniem społecznym.

W ramach zachęcania państw członkowskich do współpracy w sferze otwartej metody koordynacji w dziedzinie ubóstwa i wykluczenia społecznego w styczniu 2002 roku rozpoczęła się realizacja pięcioletniego Wspólnotowego Programu Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. Celem tego programu jest wspieranie badań, udoskonalenie metod statystycznych, ułatwienie wymiany informacji między państwami członkowskimi (w tym o tzw. dobrych praktykach) oraz wzmacnianie powiązań i kontaktów między organizacjami angażującymi się w realizację celów programu we wszystkich państwach członkowskich.

Polska od 2001 roku bierze udział w Programie Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. W 2004 r. natomiast w Ministerstwie Polityki Społecznej przygotowano Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 – 2006 r. Dokument ten stanowi ocenę stanu faktycznego, w jakim znajduje się Polska u progu akcesji do UE, identyfikuje grupy społeczne narażone na wykluczenie, wskazuje instrumenty polityki społecznej, określa priorytety do osiągnięcia oraz opisuje działania, jakie należy podjąć, by wskazane cele osiągnąć. W końcowej części Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej określa rozwiązania instytucjonalne mające zapobiegać ekskluzji społecznej oraz wskazuje przykłady dobrych praktyk działań w zakresie polityki społecznej.

Na szczelbu ogólnokrajowym podstawowym dokumentem planistycznym jest przyjęta we wrześniu 2005 r. „Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013”. Dokument ten, towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013 określa cel nadrzędny Strategii Polityki Społecznej rządu, jakim jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Strategia polityki społecznej formułuje 7 priorytetów i kierunków polityki społecznej rządu. Są to:

1. poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
2. wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
3. kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
4. tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie;
5. aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
6. partnerstwo publiczno – społeczne podstawą rozwoju usług społecznych;
7. integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Realizacja strategii ma być na bieżąco monitorowana i ma przynieść wymierne korzyści wynikające z zaplanowanej integracji społecznej. Jej efektem ma być zapobieganie ekskluzji społecznej, zwiększenie potencjału rozwoju, ma służyć rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, tworzyć tak pożądane więzi społeczne na poziomie lokalnym, mobilizować aktywność społeczną (także na rynku pracy), wpływać na poprawę jakości życia.

Również władze województwa w opracowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 sprawom polityki społecznej poświęciły wiele uwagi. Problematyka ta została ujęta w specjalnym załączniku do Strategii noszącym nazwę Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej Dla Województwa Mazowieckiego na lata 2005 – 2013. Podjęto tam analizę uwarunkowań społeczno - ekonomicznych województwa, skatalogowano istniejące problemy społeczne, zinwentaryzowano dostępne na poziomie województwa zasoby i możliwości prowadzenia polityki społecznej. W efekcie sformułowano 7 niżej wymienionych celów strategicznych województwa:

1. podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie;
2. tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności;
3. zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu;
4. ograniczanie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów;
5. podniesienie jakości życia osób starych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej;
6. rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów;
7. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina wiejska Jednorożec położona jest w północnej części województwa mazowieckiego w powiecie przasnyskim. Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminą Chorzele;
- od wschodu z gminą Baranowo;
- od południowego wschodu z gminą Krasnosielc,
- od południa z gminą Płoniawy - Bramura;
- od południowego zachodu z gminą Przasnysz;
- od północnego zachodu z gminą Krzynowłoga Mała.

Ośrodek gminny Jednorożec położony jest w odległości 18 km od Przasnysza i 120 km od Warszawy.

Gmina zajmuje powierzchnię 231,57 km². Użytki rolne zajmują ok. 50% powierzchni gminy, lasy 44%.

Jednorożec pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego, w którym mieści się Urząd Gminy. Pod względem administracyjnym obszar gminy dzieli się na 19 sołectw. Poniżej przedstawiono wykaz miejscowości gminy Jednorożec wraz z liczbą mieszkańców w każdej z nich w kolejności malejącej (stan na dzień 31.12.2003).

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Jednorożec	2096
2.	Parciaki	765
3.	Olszewka	666
4.	Lipa	561
5.	Stegna	553
6.	Ulatowo Pogorzelski	499
7.	Żelazna Rządowa	494
8.	Drażdżewo Nowe	393
9.	Małowidz	351
10.	Połoń	342
11.	Budy Rządowe	172
12.	Żelazna Prywatna	153
13.	Dynak	149

14.	Obórki	149
15.	Kobylaki Czarzaste	124
16.	Kobylaki Wólka	94
17.	Ulatowo Słabogóra	87
18.	Kobylaki Korysze	66
19.	Ulatowo Dąbrówka	37
Razem	7751	

*Podstawa: dane Urzędu Gminy Jednoróżec

W gminie w 2005 r. zamieszkiwało 7691 osób mieszkańców, średnia gęstość zaludnienia wynosiła zaś 33 osoby na km².

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Powstające na terenie gminy Jednoróżec nieczystości to ścieki socjalno – bytowe wynikające z zamieszkiwania ludzi oraz prowadzenia działalności rolniczej. W gminie od 30.08.2006r. funkcjonuje oczyszczalnia ścieków wraz z kanalizacją sanitarną. Wybudowano 3 km sieci oraz 105 przyłączy budynków w Jednoróżcu i Stegnie przy ulicach: Słonecznej, Gwiazdzistej, Witosa, Chrobrego, Mieszka I, Dąbrówki, część ul. Odrodzenia, Piastowskiej, Warszawskiej, Wolności, Zdrojowej i Zielonej. Ścieki z pozostałej części gminy gromadzone są w przydomowych zbiornikach zamkniętych, a następnie wywożone są do oczyszczalni ścieków w Jednoróżcu.

Gospodarka odpadami

Gmina dysponuje własnym składowiskiem odpadów zlokalizowanym w Jednoróżcu. Jego powierzchnia wynosi ponad 1 ha, a pojemność 57 700 m³. Zbiórka odpadów opiera się na udostępnionych mieszkańcom gminy pojemnikach pojemności 120 l. Na podstawie zawartych umów z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie usuwania odpadów przekazano ponad 1600 takich pojemników, obejmujących ponad 90% mieszkańców gminy. Ponadto w 14 punktach usytuowanych na terenie gminy ustawiono pojemniki kontenerowe o pojemności 7 m³. Wystawione przy obiektach oświatowych, ośrodkach zdrowia, przy targowisku, obiektach użyteczności publicznej służą do zbierania zmieszanych odpadów.

Selektywna zbiórka odpadów zorganizowana jest w oparciu o rozstawione na terenie gminy 43 pojemniki typu IGLOO, przeznaczone dla frakcji szkła kolorowego, szkła białego, tworzyw sztucznych i papieru. Ponadto w szkołach i sklepach ustawione są pojemniki do zbiórki zużytych baterii.

Zaopatrzenie i pobór wody

Stopień zwodociągowania gminy wynosi prawie 100%. Sieć zasilana jest z ujęć zlokalizowanych w Jednorożcu, Żelaznej Prywatnej, Lipie, Małowidzu i Parciakach. Ujęcie wody znajduje się również w miejscowości Budziska, eksploatowane przez Nadleśnictwo w Budziskach na potrzeby osiedla mieszkaniowego i do celów produkcji materiału sadzeniowego.

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Obszar gminy zasilany jest z Głównego Punktu Zasilania 15 kV zlokalizowanego w pobliskim Przasnyszu. Zarówno źródła energii elektrycznej w postaci stacji transformatorowych wysokiego napięcia, jak i sieci przesyłowe posiadają rezerwy mocy oraz możliwości rozbudowy, nie występują zatem bariery dla rozwoju sieci średniego napięcia i wzrostu poboru mocy.

Przez teren gminy nie przebiegają linie przesyłowe wysokiego napięcia 11 i 220 kV.

Gazownictwo

Obecnie gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Bariery jest zbyt duża odległość od gazociągów źródłowych. Mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan butan magazynowanego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Ciepłownictwo

W gminie brak jest centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Podstawowa sieć wsi to typowa zabudowa wiejska z przewagą domów jednorodzinnych wolnostojących, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla i drewna. Obiekty użyteczności publicznej wyposażone są natomiast w ekologiczne kotłownie olejowe. Są to:

- Urząd Gminy w Jednorożcu;
- Szkoły Podstawowe w Jednorożcu, Parciakach, Żelaznej Rządowej, Olszewce i Lipie, jak również Filie Szkoły Podstawowej w Jednorożcu (Drażdzewo Nowe, Ulatowo Pogorzel, Połoń, Małowidz);
- Gimnazjum Publiczne w Jednorożcu;
- Liceum Ogólnokształcące w Jednorożcu;
- Przedszkole Samorządowe w Jednorożcu;
- Ośrodek Zdrowia w Jednorożcu;
- Ośrodek Zdrowia w Żelaznej Rządowej.

Sieć drogowa

Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie. Komunikacja w gminie opiera się na sieci dróg powiatowych uzupełnianych przez drogi gminne. Łączna długość

dróg powiatowych, gminnych, ulic i transportu rolnego wynosi 257,43 km. Nawierzchnia dróg jest zróżnicowana. Wszystkie drogi powiatowe mają nawierzchnię bitumiczną, jednakże stan części ich nawierzchni nie jest zadowalający. Natomiast spośród 49 km dróg gminnych jedynie 22,3 km ma nawierzchnię bitumiczną. Pozostałe drogi to drogi gruntowe lub ulepszone żwirem, tłuczniem bądź żużlem.

Na terenie gminy Jednoróżec nie występuje komunikacja kolejowa, wodna czy lotnicza.

Przewozy pasażerów

Przewozy pasażerów na terenie gminy realizowane są przez przedsiębiorstwo PKS. Bezpośrednie połączenia autobusowe możliwe są z Przasnyszem, Ostrołęką, Warszawą i Olsztynem. Możliwe są również połączenia z pobliskimi ośrodkami gminnymi.

Ponadto organizowany jest transport dzieci i młodzieży do zlokalizowanych w Jednoróżcu szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum.

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym obszarze gminy (poza kompleksami leśnymi) dostępna jest sieć telefonii przewodowej. Jedynym ograniczeniem w dostępie do tego środka komunikacji jest bariera kosztowa po stronie indywidualnych odbiorców. Zainstalowane centrale pozwalają na zestawienie dostępu szerokopasmowego do sieci Internet typu Neostrada. Ponadto obszar gminy pozostaje w całości zasięgu następujących stacji bazowych telefonii komórkowej, dzięki zlokalizowanym na jej terenie przekaźnikom:

- ORANGE;
- ERA GSM;
- PLUS GSM.

Dodatkowo w miejscowościach Jednoróżec, Olszewka, Parciaki i Małowidz znajdują się ogólnodostępne aparaty publiczne. Wskaźnik liczby telefonów na 1000 mieszkańców wynosił w gminie Jednoróżec 145,7 (średnia dla woj. mazowieckiego wynosiła 262,4).

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na dziedzictwo kulturowe gminy Jednoróżec składają się:

- Obiekty kultury sakralnej;
- Nekropolia (cmentarze parafialne i wojenne);
- Obiekty użytkowe o wartościach historycznych (domy, kuźnie);
- Stanowiska archeologiczne;
- Charakterystyczne dla wsi mazowieckiej kapliczki i krzyże przydrożne.

4. GOSPODARKA

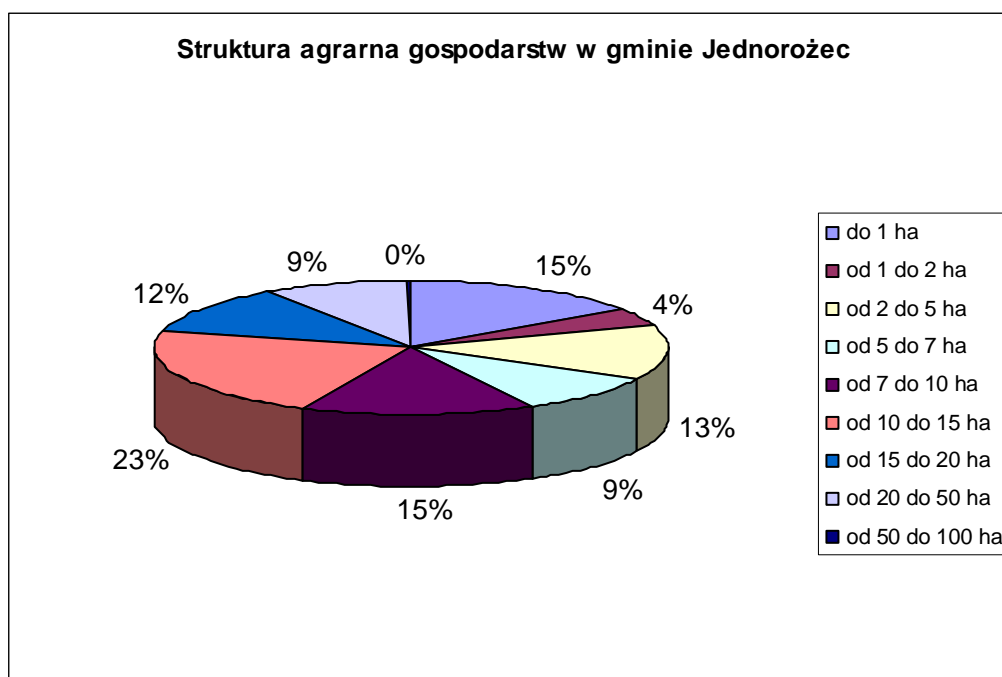
Wiodącą funkcją gminy pozostaje rolnictwo. W tym sektorze pracuje niemal 40% ogółu mieszkańców czynnych zawodowo. Ograniczeniem w produkcji rolnej są gleby o niskich wskaźnikach bonitacji i niedostateczna ilość opadów atmosferycznych.

Rolnictwo

Na obszarze gminy dominującą formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna gospodarstw jest stosunkowo korzystna. Średnia wielkość gospodarstwa w gminie wg danych z 2005 r. wynosiła 11,62 ha (wskaźnik dla powiatu przasnyskiego 10,25, dla województwa mazowieckiego 7,2 ha.).

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	1085
do 1 ha	167
od 1 do 2 ha	48
od 2 do 5 ha	144
od 5 do 7 ha	98
od 7 do 10 ha	162
od 10 do 15 ha	237
od 15 do 20 ha	126
od 20 do 50 ha	100
od 50 do 100 ha	3
pow. 100 ha	0

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Produkcja roślinna i zwierzęca.

Struktura zasiewów przedstawia się następująco

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość Gospodarstw
pszenica		
- jara	13,41	14
- ozima	5,10	5
żyto	1723,	514
jęczmień		
- jary	34,39	38
- ozimy	6,19	6
owies	314,97	257
pszenżyto		
- jare	77,95	53
- ozime	19,93	22
mieszanki zbóż		
- jare	118,77	105
- ozime	10,00	8
ziemniaki	267,16	536
kukurydza na ziarno	6,95	6
kukurydza na zielonkę	88,52	45

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe. Wynika to z przydatności rolniczej gleb gminy. Zaledwie 3,6% powierzchni gruntów ornych zajmują gleby IIIb-IV klasy bonitacyjnej. Prawie całą powierzchnię gminy zajmują gleby o bardzo niskiej wartości użytkowej V-VI klasy gruntów ornych. Są to gleby o składzie mechanicznym piasków luźnych i słabogliniastych, bez struktury lub słabo strukturalne, bardzo łatwe do uprawy mechanicznej.

Hodowla obejmuje głównie bydło mleczne. Sprzyja temu duży procentowy udział użytków zielonych w ogólnej powierzchni użytków rolnych gminy. Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowało 406 gospodarstw rolnych.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
Bydło	7064	658
- w tym krowy	4554	640
Trzoda chlewna	1179	129
- w tym lochy	117	
Konie	372	222
Kozy	24	Bd.
Kury	3678	Bd.

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Rolnicy gospodarujący w gminie Jednorożec dysponowali w 2004 r. 539 ciągnikami rolniczymi, 13 samochodami ciężarowymi i 4 kombajnami zbożowymi.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Rolniczy charakter gminy powoduje, że na jej obszarze nie funkcjonuje wiele podmiotów prowadzących działalność pozarolniczą. Dominują przedsiębiorstwa usługowe działające w branży transportowej, budowlanej i remontowej. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości. Dużo jest również podmiotów prowadzących działalność handlową.

5. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- wysoki poziom wykształcenia mieszkańców;
- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowanie wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

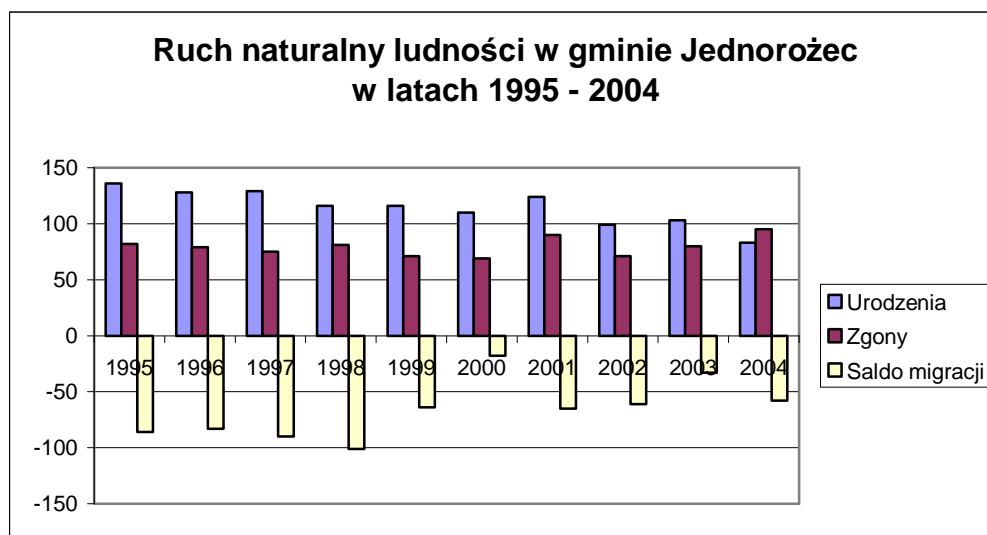
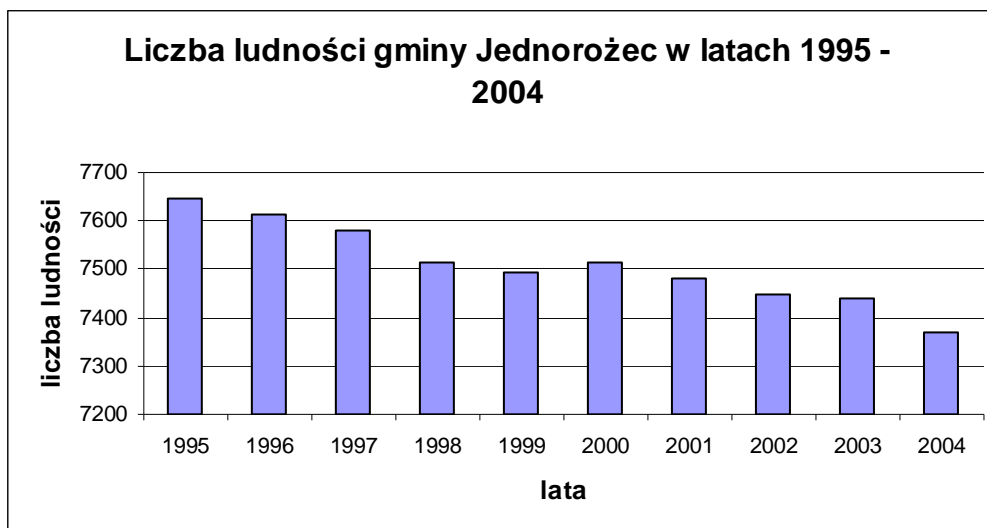
Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy na przestrzeni 10 ostatnich lat.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1995	7646	136	82	54	-86
1996	7612	128	79	49	-83
1997	7579	129	75	54	-90
1998	7513	116	81	35	-101
1999	7494	116	71	45	-64
2000	7513	110	69	41	-18
2001	7482	124	90	34	-65
2002	7449	99	71	28	-61
2003	7439	103	80	23	-33
2004	7369	83	95	-12	-58

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Liczba ludności w gminie systematycznie spada. Choć przyrost naturalny generalnie jest dodatni, to o malejącej liczbie ludności przesądza ujemne saldo migracji.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2002 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	498	256	242
5-9 lat	636	328	308
10-14 lat	691	384	307
15-19 lat	684	344	340
20-24 lata	520	269	251
25-29 lat	429	207	222
30-34 lata	463	238	225
35-39 lat	497	275	222

40-44 lata	529	318	211
45-49 lat	455	249	206
50-54 lata	290	151	139
55-59 lat	237	103	134
60-64 lata	316	143	173
65-69 lat	370	161	209
70-74 lata	352	141	211
75-79 lat	194	68	126
80-84 lata	81	27	54
Powyżej 85	64	19	45
Razem	7306	3681	3625

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

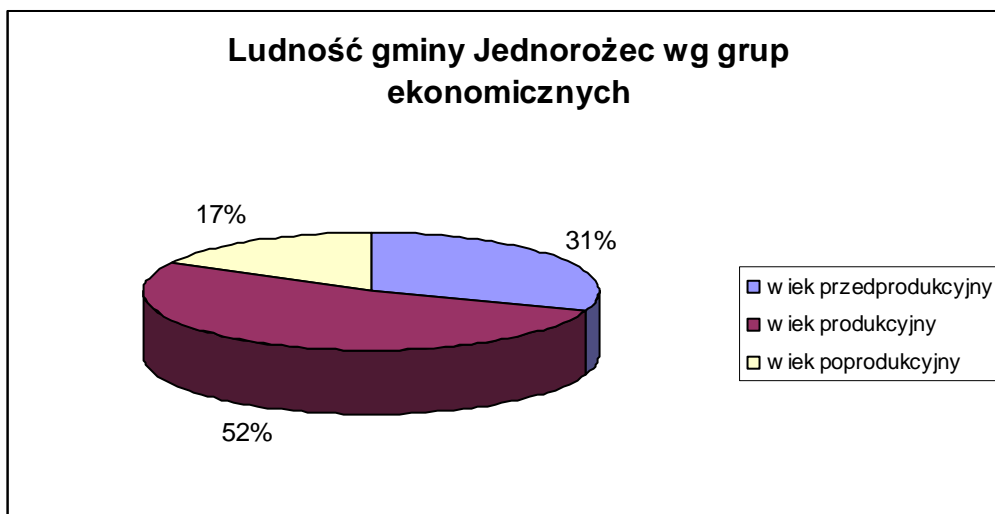
Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 10 i 14 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa	Osób	%
Wiek przedprodukcyjny:	2237	30,62
- kobiety	1076	14,73
- mężczyźni	1161	15,89
Wiek produkcyjny:	3835	52,49
- kobiety	1731	23,69
- mężczyźni	2104	28,80
Wiek produkcyjny mobilny:	2710	37,09
- kobiety	1252	17,13
- mężczyźni	1458	19,96
Wiek produkcyjny niemobilny:	1125	15,40
- kobiety	479	6,56
- mężczyźni	646	8,84
Wiek poprodukcyjny:	1234	16,89
- kobiety	818	11,20
- mężczyźni	416	5,69
Ogółem	4148	100%

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

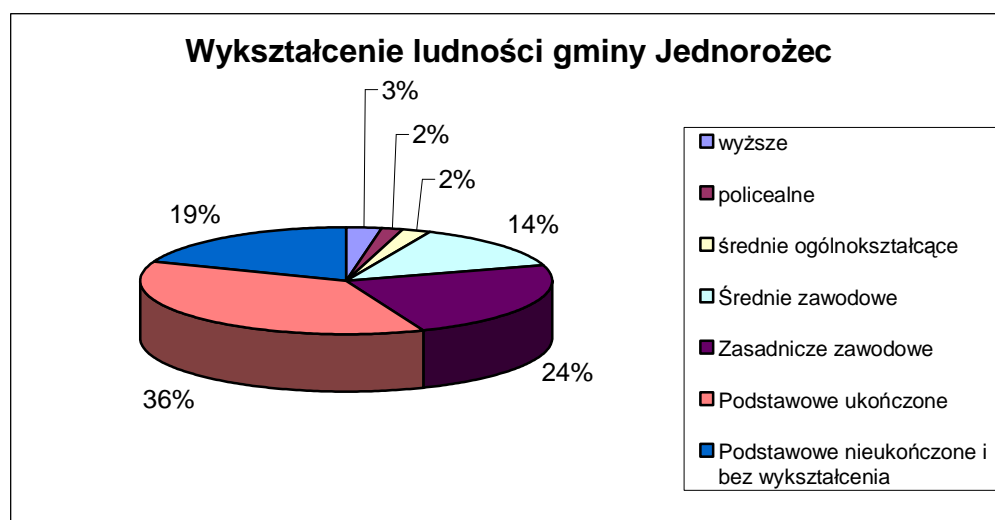

Poziom wykształcenia ludności

W gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym. Przedstawione dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r. Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok ulegają znaczącej poprawie.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	160	40	120
Policealne	94	22	72
Średnie ogólnokształcące	125	32	93
Średnie zawodowe	784	357	427
Zasadnicze zawodowe	1367	878	489
Podstawowe ukończone	2139	1077	1062
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	1099	473	626

* Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

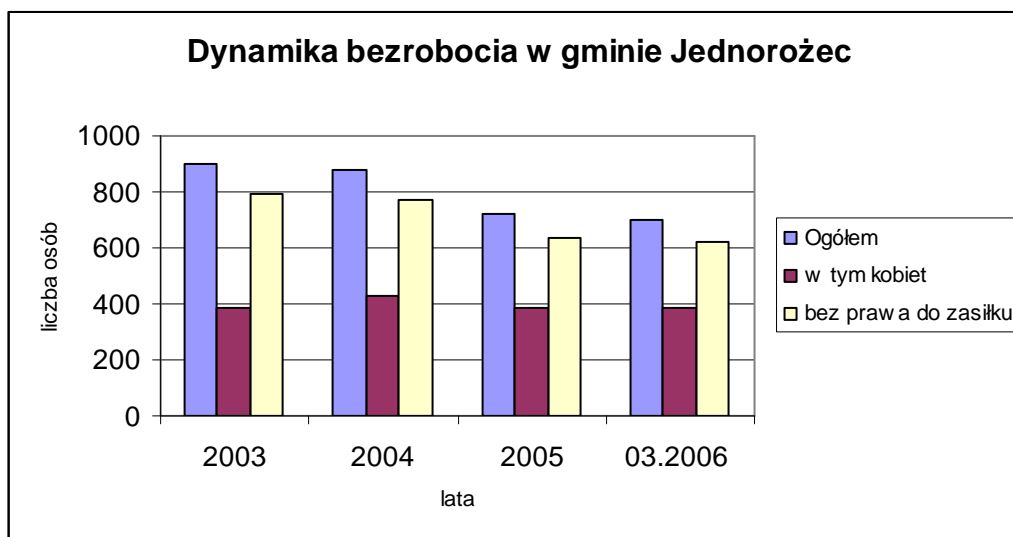
Poziom bezrobocia

Rolniczy charakter gminy przesądza o braku znaczących zakładów pracy, zatrudniających więcej niż kilku pracowników. Specyfiką rolnictwa jest to, że nawet w okresach rozwojowych nie generuje ono nowych miejsc pracy. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w wypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (przetwórstwo płodów rolnych, produkcja, turystyka), bądź na terenie pobliskiego Przasnysza. Problemem jest również to, że kwalifikacje i wykształcenie części bezrobotnych nie odpowiadają zapotrzebowaniu pracodawców.

Dynamika bezrobocia w gminie Jednorożec

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku
	ogółem	kobiet	
31.12.2003 r.	899	386	790
31.12.2004r.	879	431	773
31.12.2005 r.	719	388	635
31.03.2006 r.	702	386	618

*Podstawa: dane PUP w Przasnyszu

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że ponad 88% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków. Problemem jest również to, że zdecydowana większość bezrobotnych (75%) pozostaje

bez pracy pow. 12 miesięcy. Bezrobocie dotyka najczęściej ludzi w wieku mobilnym – 18 – 44 lata (77% ogółu bezrobotnych).

Data	Liczba bezrobotnych	
	W wieku 18 - 44 lat	Bez pracy pow. 12 miesięcy
31.12.2003 r.	719	563
31.12.2004r.	712	546
31.12.2005 r.	570	544
31.03.2006 r.	543	527

*Podstawa: dane PUP w Przasnyszu

6. OCHRONA ZDROWIA

Usługi w zakresie ochrony zdrowia realizowane są przez Prywatną Przychodnię Rodzinną w Jednoróżcu. Placówka zatrudnia lekarzy o specjalności:

- internista;
- pediatra;

Zatrudnione są tam również 4 pielęgniarki rodzinno – środowiskowe.

Drugą z placówek podstawowej ochrony zdrowia jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DUO MED w Żelaznej Rządowej zatrudniający 1 lekarza. Na terenie gminy prowadzi również praktykę 4 stomatologów – dwóch w Jednoróżcu i dwóch w Żelaznej Rządowej.

Zaopatrzenie w leki zapewnia apteka w Jednoróżcu.

7. EDUKACJA I KULTURA

Szkolnictwo

Na terenie gminy Jednoróżec działa 11 placówek oświatowych prowadzonych przez samorząd gminny oraz jedna placówka (Liceum Ogólnokształcące w Jednoróżcu), prowadzona przez starostwo w Przasnyszu. Dane dotyczące oświaty w gminie przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa placówki	Pow. użytkowa	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Liceum Ogólnokształcące w Jednoróżcu*	155 m ²	3	103
2	Publiczne Gimnazjum w Jednoróżcu	2 950 m ²	15	394
3	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama	1 232 m ²	18	412

	Chętnika w Jednoróźcu			
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jednoróźcu Filia Małowidz	280 m ²	2	17
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jednoróźcu Filia Połoń	348 m ²	2	24
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jednoróźcu Filia Ulatowo - Pogorzelski	165 m ²	2	24
7.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jednoróźcu Filia Dądzewo Nowe	141 m ²	2	28
8.	Szkoła Podstawowa w Parciakach	902 m ²	7	102
9.	Szkoła Podstawowa w Olszewce	1 184 m ²	6	64
10.	Szkoła Podstawowa w Lipie	720 m ²	7	76
11.	Szkoła Podstawowa w Żelaznej	1 006 m ²	7	71
RAZEM		9 083 m²	71	1 315
12.	Samorządowe Przedszkole w Jednoróźcu	690 m ²	5	84
RAZEM		690 m²	5	84
OGÓŁEM		9 773 m²	76	1 399

*Podstawa: dane gminy Jednoróžec

Władze gminy kładą duży nacisk na wyposażenie placówek w sprzęt komputerowy i oferowanie uczniom dostępu do Internetu. Podobnie jest z nauką języków obcych. Dlatego szkoły zatrudniają odpowiednią ilość nauczycieli zarówno informatyki, jak i lektorów językowych.

Dane ilościowe dotyczące gminnej oświaty ujęto w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Lata				
	2001	2002	2003	2004	2005
uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum	1297	1151	1166	1145	1209
uczniowie gimnazjum	248	384	394	393	380
liczba nauczycieli szkół i gimnazjum	bd.	bd.	136	133	125
liczba uczniów na 1 nauczyciela	bd.	bd.	9	12	13
liczba dzieci w przedszkolach	bd.	bd.	147	113	100

liczba dzieci 6-letnich w przedszkolach	126	66	64	41	52
--	-----	----	----	----	----

Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Jednoróżcu posiadająca filie w Olszewce i Parciakach. Biblioteka w Jednoróżcu ma w swoich zbiorach ponad 11 tys. woluminów i ponad 300 czytelników, filia w Parciakach odpowiednio 8200 i 167, filia w Olszewce 5400 i 168. Uzupełnieniem oferty biblioteki gminnej jest działalność bibliotek przyszkolnych oferujących mieszkańcom gminy ponad 31 200 woluminów.

Biblioteka w Jednoróżcu oferuje również mieszkańcom dostęp do 3 stanowisk komputerowych podłączonych do sieci Internetu.

Kultura

W gminie nie funkcjonuje Dom Kultury. Działalność kulturalna koncentruje się zatem wokół wyżej wspomnianej biblioteki oraz szkół. Działalność prowadzą natomiast zespoły ludowe kultywujące folklor kurpiowski. Są to:

- „Młode Kurpie” przy Szkole Podstawowej w Jednoróżcu;
- „Jutrzenka” przy Publicznym Gimnazjum w Jednoróżcu;
- Zespół Folklorystyczny „Kurpianka” przy Kole Gospodyń Wiejskich w Jednoróżcu;
- Zespół Ludowy w Żelaznej Rządowej.

Władze gminne są organizatorem dorocznych, czerwcowych festynów kulturalno – sportowo – rekreacyjnych upamiętniających nadanie miejscowości gminnej herbu i flagi.

Na wysoką ocenę zasługuje również działalność gminnej Ochotniczej Straży Pożarnej. Strażacy z Jednoróżca, Ulatowa Pogorzela, Żelaznej Rządowej, Małowidza, Lipy, Połoni, Olszewki i Bud Rządowych, poza gotowością do zwalczania skutków klęsk żywiołowych, prowadzą różnorodną działalność parakulturalną. Swoją obecnością uświetniają uroczystości religijne, różnego rodzaju święta gminne, biorą udział w pokazach i zawodach. Działa również orkiestra strażacka.

Sport

Infrastruktura sportowa gminy Jednoróżec to stadion sportowy oraz boiska i sale gimnastyczne zlokalizowane przy gminnych placówkach oświatowych. Bazę tę wykorzystuje osiem uczniowskich klubów sportowych. Działa również Ludowy Klub

Sportowy „Mazowsze” prowadzący sekcję piłki nożnej. Drużyna bierze udział w rozgrywkach piłkarskich klasy „A” okręgu ostrołęcko – ciechanowskiego.

8. POMOC SPOŁECZNA

Rodzaje udzielanego wsparcia socjalnego

Pomoc społeczna w gminie wykonywana jest poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Bezpośrednie wsparcie socjalne udzielane jest najczęściej rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem oraz właścicielom gospodarstw rolnych o małej powierzchni i słabej klasie użytkowanych gruntów. Pomoc kierowana jest również do rodzin patologicznych, osób nieporadnych życiowo, ludzi starych czy przewlekle chorych. Pomoc społeczna angażuje znaczne środki pochodzące z gminnego budżetu, które w innej sytuacji możnaby przeznaczyć na inwestycje prorozwojowe. Uzupełnieniem działań gminy jest wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu.

Poniżej przedstawiono tabelaryczne dane dotyczące udzielonego wsparcia socjalnego w gminie Jednorożec w zależności od powodów trudnej sytuacji życiowej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Ubóstwo	631	673	638	593	2887	3097	2916	2362
Sieroctwo	-	-	-	-	-	-	-	-
Bezdomność	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	69	96	31	79	320	469	142	475
Bezrobocie	431	341	341	154	1894	1453	1499	648
Niepełnosprawność	163	182	112	98	621	585	313	318
Długotrwała choroba	72	106	141	61	229	343	423	218
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	229	233	165	26	1287	1288	917	152
w tym: - rodziny niepełne	76	82	73	16	256	282	275	72
- rodziny wielodzietne	153	151	92	10	1031	1006	642	80

Alkoholizm	11	17	23	3	28	63	67	14
Narkomania	-	-	-	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	5	3	-	8	21	4	-
Przemoc w rodzinie	-	-	2	-	-	-	6	-
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	-	-	-	3	-	-	-	7
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	-	-	-	-	-	-	-
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-	-	-	-	-	-

*Podstawa: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednorożcu

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2005 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie	223.000	223.000	100
Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne	1.981.537	1.956.214	99
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	15.600	15.451	99
Zadania własne gminy: w tym	590.049	569.430	97
- zasiłki celowe i w naturze	102.479	96.516	94
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	63.021	63.021	100

*Podstawa: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednorożcu

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość osób/ilość świadczeń [2005 r.]
Zasiłki stałe	200.000	78/732
Zasiłki rodzinne	1.594.967	901/23.015
Zasiłki pielęgnacyjne	292.558	120/1.439
Zasiłki okresowe	73.964	114/297
Składki na ubezpiecz. emerytalne i rentowe	24.088	16/177
Ogółem dotacja	2.185.577	-

*Podstawa: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednorożcu

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednorożcu

Celem działania ośrodka jest realizowanie zadań wynikających z przepisów o pomocy społecznej, w tym szczególnie umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek ma za zadanie doprowadzenie w miarę

możliwości do osiągnięcia samodzielności socjalnej i społecznej przez osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Aktualnie ośrodek zatrudnia 11 osób. Są to:

- kierownik;
- główna księgowa;
- podinspektorzy ds. świadczeń rodzinnych – 2 osoby;
- pracownicy socjalni – 3 osoby;
- pielęgniarka psychiatryczna;
- opiekunki domowe – 3 osoby.

Poza zadaniami z zakresu pomocy społecznej, ośrodek realizuje również zadania i obowiązki nałożone przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i dodatkach mieszkaniowych.

Poziom bezpieczeństwa

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze Posterunku Policji w Jednorozcu. Poziom przestępczości w gminie jest niższy od średniej krajowej. Najczęstszymi z przestępstw są kradzieże, włamania i napady. Również ilość zdarzeń drogowych (kolizje i wypadki) jest niższa od średniej krajowej.

V. ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strengths** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

2. TABELE ANALIZY SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Działalność władz gminnych ukierunkowana na rozwój gospodarczy i pozyskiwanie inwestorów. • Czyste środowisko naturalne. • Wysoki wskaźnik lesistości gminy. • Powszechna dostępność wodociągu na terenie gminy. • Istnienie grupy liderów lokalnej społeczności na terenie gminy. • Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednorozcu. • Brak czynników środowiskowych wpływających na podwyższenie wskaźników zachorowalności ludności. • Działalność ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy. • Stosunkowo niewielka przestępczość na terenie gminy. • Działalność zespołów folklorystycznych. • Istnienie sieci placówek z nowoczesnymi obiektami posiadającymi możliwością do zagospodarowania nadwyżkę powierzchni użytkowej z możliwością jej wykorzystania na cele kulturalne. • Dobrze rozwinięta infrastruktura OSP. • Funkcjonująca sieć kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnia ścieków w Jednorozcu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Peryferyjne położenie względem głównych szlaków komunikacyjnych. • Mała różnorodność gospodarcza charakteryzująca się dominacją rolnictwa. • Zły stan nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy. • Niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych gminy. • Występowanie dużego jawnego i ukrytego bezrobocia. • Niski poziom wykształcenia mieszkańców. • Brak znaczącego popytu wewnętrznego z uwagi na niskie dochody mieszkańców. • Brak grup producenckich wśród rolników. • Niewielka aktywność społeczna. • Niewystarczająca mobilność mieszkańców. • Istnienie dużej grupy osób utrzymujących się z pomocy społecznej. • Niekorzystne wskaźniki demograficzne (ujemne saldo migracji).

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wystąpienie pozytywnych skutków ożywienia gospodarczego. • Wykorzystanie środków pomocowych Unii Europejskiej na inwestycje infrastrukturalne, w tym poprawę stanu dróg. • Złagodzenie negatywnych tendencji dotyczących przyrostu naturalnego w związku z realizacją centralnie prowadzonych programów („becikowe”). • Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców. • Pozytywne skutki działań (i ich koordynacji) prowadzonych przez instytucje odpowiedzialne za rozwój lokalny. • Rozbudowa bazy turystycznej na terenie gminy, powstanie gospodarstw agroturystycznych. • Pojawienie się dynamicznej klasy średniej w społeczności lokalnej. • Budowa ścieżek rowerowych i towarzyszącej temu infrastruktury. • Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej. • Uchwalenie Planu Zagospodarowania Przestrzennego otwierającego nowe możliwości rozwojowe gminy (wyodrębnienie nowych terenów pod inwestycje, możliwości rozwoju dla gospodarstw rolnych, wytypowanie obszarów o funkcji turystycznej). 	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjna pozycja innych gmin zabiegających o inwestorów i środki pomocowe. • Zahamowanie wzrostu gospodarczego. • Brak spójnej polityki państwa wobec samorządów. • Emigracja najlepiej wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych osób z terenu gminy. • Bariery biurokratyczne w dostępie do środków pomocowych. • Wzrost przestępczości, zwłaszcza wśród nieletnich i młodocianych. • Pogarszanie się sytuacji materialnej oraz obniżenie standardów opieki medycznej finansowanej z NFZ. • Powiększanie się obszarów patologii społecznych na terenie gminy. • Wzrost postaw roszczeniowych i brak aktywności beneficjentów pomocy społecznej. • Dziedziczenie statusu klienta pomocy społecznej przez nowe pokolenia z rodzin dysfunkcyjnych. • Brak wystarczających środków na politykę społeczną. • Nasilanie się zjawiska wyuczonej bezradności, brak aspiracji osób wykluczonych. • Osłabianie się więzi społecznych, alienacja jednostek.

3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Analiza SWOT wykonana w oparciu o aktualną sytuację społeczno - gospodarczą gminy Jednorożec wskazuje na wiele zagrożeń w sferze polityki społecznej. Problemami są przede wszystkim wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób trwale bezrobotnych oraz znaczna liczba osób objętych pomocą społeczną. Choć stopień występujących patologii nie jest duży, to jednak zagrożenia są na tyle poważne, że wymagają zdecydowanych działań. Dodatkowym utrudnieniem są występujące wśród beneficjentów postawy roszczeniowe oraz niski poziom edukacji tych osób.

4. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY JEDNOROŻEC.

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne, powodując w dodatku efekt tzw. sprzężenia zwrotnego dodatniego. I tak np. problem **bezrobocia** w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska **ubóstwa**. Ten z kolei w powiązaniu z wyżej wspomnianym bezrobociem rodzi poczucie frustracji i braku perspektyw. Taki stan rzeczy sprzyja wystąpieniu zjawiska **alkoholizmu**, który jeszcze bardziej pogłębia ubóstwo i utrudnia znalezienie pracy. Alkoholizm może również prowadzić do **przemocy w rodzinie**. Spatologizowana rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń podatnych na patologię.

Jak wykazano powyżej, najważniejsza w polityce społecznej powinna być profilaktyka zagrożeń, ponieważ siły i środki na nią skierowane procentują pozytywnymi efektami w przyszłości.

Problemy społeczne w gminie pokazuje tabela obrazująca ilość osób objętych pomocą społeczną w powiązaniu z powodem trudnej sytuacji życiowej. Na podstawie tych danych ułożono hierarchię problemów społecznych, taki również porządek zachowano przy ustalaniu kolejności wyznaczonych w strategii celów strategicznych. Jako problemu nie wykazano potrzeby ochrony macierzyństwa, ponieważ ilość udzielanych świadczeń wynika ze stosownych ustaw regulujących tę sferę. W gminie zjawisko to bardziej wiąże się z problemem ubóstwa, ponieważ świadczenia te powiązane są z niskimi progami dochodowymi gospodarstw domowych.

Do najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Jednorożec należą:

Ubóstwo

Encyklopedyczna definicja określa ubóstwo jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. W nauce i polityce interpretacja ubóstwa jest uwarunkowana różnymi postawami wartościującymi. Spór dotyczy zarówno istoty ubóstwa, jego kryteriów i mierników, przyczyn ubóstwa, jak i sposobów walki z nim, zwłaszcza roli państwa, samopomocy i solidarności społecznej oraz samoodowiedzialności jednostki. Jednakże w każdym przypadku oznacza ono dyskomfort osób bezpośrednio dotkniętych tym problemem społecznym. W gminie Jednorożec podstawowymi przyczynami ubóstwa są:

- Bezrobocie – jak przedstawiono w części opisowej ponad 85 % bezrobotnych nie ma prawa do zasiłku, a ok. 30% bezrobotnych pozostaje bez pracy przez okres powyżej dwóch lat. Bezrobocie szczególnie dotkliwie odczuwane jest w gminach wiejskich, po likwidacji PGR i upadku lokalnych zakładów pracy.
- Niska dochodowość produkcji rolnej – rolnictwo na skutek relacji cen nie jest w stanie wygenerować wystarczających dochodów
- Zatrzymanie migracji ze wsi do miasta – wysokie ceny mieszkań, jak i trudności na rynku pracy w miastach spowodowały zahamowanie procesów migracyjnych. W wyniku tych zjawisk wzrasta ukryte bezrobocie na wsi.
- Wielodzietność – nawet wyższe od przeciętnego uposażenie rodzica zmusza wielodzietną rodzinę (np. 2+6), do życia poniżej minimum socjalnego. Sytuacja staje się szczególnie dramatyczna, kiedy rodzina wielodzietna dotknięta jest bezrobociem i uzależnieniami. Wg badań GUS ponad 70% rodzin wielodzietnych w Polsce żyje w ubóstwie.
- Alkoholizm – uzależnienie nawet jednego z rodziców często oznacza katastrofę finansową dla całej rodziny. Uzależniony nie tylko, że sam nie przysparza rodzinie dochodów, to często pozbawia rodzinę środków zdobywanych przez pozostałych jej członków.

Jak wynika z tabeli dotyczącej pomocy społecznej w gminie pomocą w zakresie ubóstwa objęto 593 rodziny (2362 osoby – 32% populacji). Jednak jak już wcześniej wspomniano pojęcie to jest nieostre i trudno mierzalne. Można zakładać, że w niedostatku żyje znacznie więcej rodzin niż wynika to z oficjalnych statystyk.

Bezrobocie

Bezrobocie ściśle związane jest z funkcjonowaniem rynku pracy i oznacza większą ilość osób zdolnych do pracy (i chcących pracować) niż liczba miejsc pracy dla tych osób. Podstawową przyczyną bezrobocia na obszarze gminy jest bezrobocie strukturalne spowodowane przekształceniami gospodarczymi, zmianami technologicznymi, a także

restrukturyzacją przemysłu. Sytuacja jest szczególnie dramatyczna na terenach rolniczych, gdzie zatrzymane zostały procesy migracyjne ze wsi do miasta, a rolnictwo nie jest w stanie wygenerować dodatkowych miejsc pracy.

Poza swoim wymiarem ekonomicznym bezrobocie (zwłaszcza długotrwałe) wywiera negatywne skutki społeczne. Bezrobocie rodzi negatywne reakcje emocjonalne, problemy zdrowotne, pesymizm i rezygnację. W dłuższym okresie czasu dochodzi fatalizm i apatia. Bezrobotni tracą wiarę w lepszą przyszłość, mają poczucie beznadziejności, izolują się społecznie, redukują do minimum aspiracje życiowe, częściej zapadają na choroby.

Pomocą społeczną z tytułu bezrobocia objęte było w 2005 r. w gminie Jednorożec 154 rodziny (648 osób - 8,7% populacji gminy).

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to stan, w którym uszkodzenie i niewłaściwe funkcjonowanie organizmu człowieka powoduje utrudnianie, ograniczanie lub uniemożliwianie wykonywania zadań życiowych i zawodowych oraz wypełnianie ról społecznych, biorąc pod uwagę wiek, płeć oraz czynniki środowiskowe, społeczne i kulturowe tych osób. Niepełnosprawność dotyka zatem wszystkich aspektów życia człowieka, wpływa na jego możliwości rozwojowe, bezpośrednio przekłada się na jakość życia.

Z punktu widzenia przepisów prawa osobami niepełnosprawnymi są te, wobec których zespoły orzekające orzekły, w jakim stopniu została naruszona sprawność organizmu. Obecnie stosowane są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Najczęściej występującą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność fizyczna (uszkodzenia narządów ruchu i osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych), następnie niepełnosprawność sensoryczna (uszkodzenia zmysłów – słuchu i wzroku, mowy). Stosunkowo najrzadszą niepełnosprawnością jest niepełnosprawność psychiczna (osoby umysłowo upośledzone oraz osoby psychicznie chore).

Niepełnosprawność w bezpośredni sposób wpływa na sytuację społeczną osób nią dotkniętych. Poza oczywistymi barierami do pokonania w życiu codziennym (bariery architektoniczne, trudności w porozumiewaniu się, trudność w znalezieniu pracy) osoby te mogą reagować odrzuceniem kontaktów ze społeczeństwem, wytwarzać w sobie poczucie niższej wartości, pogłębiając tym samym stopień izolacji. Dlatego tak ważnym jest, by osoby te mogły normalnie funkcjonować w lokalnej społeczności, czuć się jego pełnowartościowymi członkami.

Działaniami pozwalającymi na łagodzenie skutków niepełnosprawności jest szeroko rozumiana rehabilitacja, jednak należy pamiętać o podejmowaniu działań mających na celu niedopuszczanie do powstawania niepełnosprawności w przyszłości (promocja zdrowego stylu życia, rozwój bazy sportowej, profilaktyka).

Opieką społeczną z tytułu niepełnosprawności objętych było w 2005 r. w gminie Jednorożec 98 rodzin (318 osób – 4,3% populacji gminy).

Długotrwałe choroby

Jak wynika z raportu otwarcia będącego częścią Narodowego Programu Zdrowia do najczęstszych chorób w Polsce należą choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe, urazy i zatrucia. Ich przyczyny wynikają zarówno z wadliwego stylu życia pacjentów (brak aktywności ruchowej, niewłaściwe nawyki żywieniowe, spożywanie alkoholu i palenie tytoniu), jak i z sytuacji w środowisku społecznym (brak programów profilaktycznych, trudności w dostępie do ochrony zdrowia, brak aktywności i uzależnienie od pomocy społecznej).

Występowanie ww. jednostek chorobowych jest szczególnie dotkliwe w przypadku ich długotrwałości. Poza oczywistymi cierpieniami osób dotkniętych chorobami, ujawniają się niekorzystne zjawiska w postaci niemożności wypełniania ról życiowych, zawodowych i społecznych oraz często uzależnienie od pomocy innych. Długotrwałej chorobie towarzyszy często ubóstwo, ponieważ osoby starsze (one najczęściej są nią dotknięte) nie dysponują wystarczającymi dochodami do pokrycia zwiększonych wydatków.

Z tytułu długotrwałej choroby pomocą społeczną w gminie objętych jest 61 rodzin (218 osób – 3 % populacji).

Potrzeba chronienia rodziny i opieka nad dzieckiem

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam, gdzie występują ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Wychowują się często przy tym w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy z strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wzrastają w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko kontynuacji ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego objęto w gminie Jednorożec 26 rodzin, w których żyły 152 osoby (2 % populacji gminy). Zasiłki rodzinne wypłacane w gminie pochłonęły w gminie ponad 1 594 977 zł. 63 021 zł wydatkowano na dożywianie dzieci w szkołach.

Alkoholizm

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji, a w skrajnym wypadku prowadzi do uzależnienia. Konsekwencje nadużywania alkoholu są wielorakie. Można je podzielić na:

- fizjologiczne (zatrucia, choroby narządów wewnętrznych);
- problemy psychologiczne i egzystencjalne (próby samobójcze, wyobcowanie, zamknięcie się w sobie);
- problemy wypadków (wypadki w pracy i wypadki drogowe);
- dotyczące zachowania i ról społecznych.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, rzutującym na pozostałe sfery życia i generującym inne problemy społeczne. W szczególności alkohol prowadzi do wzrostu przestępczości, pogłębia ubóstwo, wywołuje przemoc w rodzinie. Dotyka coraz częściej młodzieży, a w skrajnych przypadkach nawet dzieci w wieku szkolnym. Aby go zwalczyć potrzebne są nie tylko programy dla już uzależnionych, ale również działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom. Spowodowane jest to ofensywą reklamową zwłaszcza producentów piwa, adresowaną do ludzi młodych. Kampanie reklamowe odniosły pożądany z punktu widzenia wytwórców efekt i spożycie piwa systematycznie wzrasta. Osoby te narażone są na zwiększone ryzyko rozwoju choroby alkoholowej.

Pomocą społeczną z tytułu alkoholizmu objęto w 2005r. w gminie Jednorożec 3 rodziny (14 osób).

Rada Gminy w Jednorożcu uchwaliła w drodze uchwały Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Jednorożec. Dokument ten diagnozuje problemy, jakie wynikają z nadużywania alkoholu na terenie gminy. Są to:

- wzrost przypadków nadużywania alkoholu;
- problemy rodzinne wynikające z nadużywania alkoholu;
- wzrost bezrobocia będący czynnikiem zwiększającym problem nadużywania alkoholu;
- wzrost spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- wzrost liczby wypadków i naruszeń prawa po spożyciu alkoholu.

Jednocześnie sformułowano główne kierunki i strategie działań zmierzających do realizacji zadań. Poprawa sytuacji w tej dziedzinie nastąpi w wyniku przyjętych do realizacji 6 zadań:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA

Strategia gminy musi być dostosowana do zadań, jakie wspólnota samorządowa obowiązana jest realizować w zakresie polityki społecznej. Zadania te, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obejmują w szczególności sprawy:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przepisy prawa określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy. Przekazanie gminie w drodze ustawy nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji. Ponadto ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji, przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na gminy nałożono następujące zadania.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;

6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie z niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
13. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
14. dożywianie dzieci;
15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
2. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
5. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

2. OKREŚLENIE MISJI I CELÓW STRATEGICZNYCH

Priorytetem działań gminy jest dążenie do zapewnienia mieszkańcom jak najwyższego poziomu życia i stworzenie im warunków do wszechstronnego rozwoju. Nie można jednak zapomnieć o tych, którzy z różnych przyczyn nie biorą udziału w postępujących procesach rozwoju i awansu. Solidaryzm społeczny nakazuje pamiętać o tych osobach, zaś standardem powinno być bytowanie osoby ludzkiej w warunkach szanujących jej godność.

Zdefiniowane zadania pozwalają gminie sformułować misję w zakresie polityki społecznej.

Jest nią

Stwarzanie mieszkańcom gminy Jednorzec jak najlepszych warunków życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.

Dla realizacji celu nadrzędnego – misji sformułowano 6 celów strategicznych. By je osiągnąć każdemu z celów przyporządkowano określone działania. Wskazano również podmioty realizujące i wspomagające te działania. Strategię ujęto w formie przejrzystych tabel obrazujących całość przedsięwzięcia.

Cel strategiczny nr 1 – Walka ze skutkami ubóstwa i zapobieganie jego powstawaniu w przyszłości		
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania ratunkowe polegające na udzielaniu doraźnej pomocy w formie pieniężnej - świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, zasiłków i stypendiów dla dzieci i młodzieży. 2. Działania polegające na udzielaniu świadczeń w formie niepieniężnej – dotacja na posiłki dzieci w szkole, zakup podręczników, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. 3. Łagodzenie skutków ubóstwa poprzez organizowanie robót publicznych i organizowanie prac społecznie użytecznych. 4. Praca socjalna z beneficjentami mająca na celu wskazanie umiejętnego sposobu odkrycia i wykorzystania ich własnych zasobów (praca socjalna, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe). 5. Stałe doskonalenie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem ubóstwa. 6. Stała weryfikacja przyznawanych świadczeń (głównie pieniężnych), tak aby przyznawana pomoc trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących. 	<p>Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednorozcu, Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu</p>	<p>Praca ciągła</p>

Cel strategiczny nr 2 – Ograniczanie bezrobocia w gminie i przeciwdziałanie jego negatywnym skutkom

Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none">1. Podejmowanie działań na rzecz powstawania nowych miejsc pracy w gminie.2. Współpraca z PUP i organizacjami pozarządowymi w celu przygotowania i realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (organizowanie szkoleń, przekwalifikowanie).3. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe).4. Organizowanie pomocy psychologa w celu eliminacji negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.5. Działania na rzecz dostosowania profili kształcenia placówek oświatowych szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku pracy.6. Działania informacyjne i konsultacyjne na terenie urzędu gminy dla bezrobotnych poszukujących pracy.	Wójt Gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednorozcu, Szkoły, Pracodawcy (staże)	Praca ciągła

Cel strategiczny nr 3 – Działania na rzecz integracji osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych		
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych. 2. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Pomoc w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych. 4. Pomoc w wyposażaniu mieszkań chronionych dających możliwość utrzymania maksymalnie długiej samodzielności. 5. Wsparcie dla oddolnych inicjatyw integracyjnych i kulturalnych osób starszych i niepełnosprawnych (grupy samopomocowe, Kluby Seniora itd.). 	<p>Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednorozcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu</p>	2007 - 2010

Cel strategiczny nr 4 – Pomoc dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi		
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy. 2. Promocja wartości rodzinnych. 3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych. 4. Koordynacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie. 5. Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie. 6. Stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych metod spędzania wolnego czasu (świetlice środowiskowe, kawiarenki internetowe, zajęcia sportowe, itp.). 	<p>Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednorozcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, Szkoły</p>	Praca ciągła

Cel strategiczny nr 5 – Zwalczanie problemu alkoholizmu oraz łagodzenie negatywnych skutków tego zjawiska		
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej dla dzieci i młodzieży informującej o negatywnych skutkach spożywania alkoholu. 2. Wskazywanie osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 3. Otoczenie opieką członków rodzin osób uzależnionych i udzielanie im pomocy, w tym dotyczącej przemocy w rodzinie. 4. Ciągłe monitorowanie zjawiska spożywania alkoholu, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. 5. Działalność edukacyjna polegająca na promocji zdrowego stylu życia. 6. Monitorowanie i pozostawienie na dotychczasowym poziomie liczby punktów sprzedaży alkoholu w gminie. 	<p>Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednorozcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, Szkoły</p>	<p>Praca ciągła</p>

Cel strategiczny nr 6 – Intensyfikacja działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednoróżcu		
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie kadrowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jednoróżcu. 2. Współpraca GOPS z organizacjami społecznymi i koordynacja wspólnie podejmowanych działań. 3. Wprowadzenie nowoczesnych metod pracy i podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w GOPS w Jednoróżcu. 4. Udział pracowników GOPS w szkoleniach, kursach, warsztatach. 5. Wymiana doświadczeń, korzystanie z pozytywnych wzorców innych gmin. 	<p>Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jednoróżcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu</p>	<p>2006 - 2008</p>

3. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny);
- środki w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich .

4. MONITOROWANIE STRATEGII

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Oceny tej dokonywać będzie powołany przez Wójta Gminy Jednorożec trzyosobowy Zespół Zadaniowy ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego jednym z członków będzie pracownik GOPS. Zespół przynajmniej raz w roku składać będzie Wójtowi sprawozdanie z realizacji Strategii, a także proponować (o ile to będzie konieczne) korekty Strategii i uwagi na temat przebiegu zadań.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Wskaźnikiem osiągnięć realizacji misji i celów strategicznych będzie zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących.

VII. ZAKOŃCZENIE

Władze gminy, przedstawiając niniejszy dokument mają nadzieję, że stanie się on ważnym wydarzeniem w rozwoju wspólnoty samorządowej, będzie wyrazem dążeń i aspiracji jej mieszkańców oraz wskazuje jasno wytyczony, możliwy do zrealizowania cel. Jego osiągnięcie nie będzie jednak możliwe bez wysiłku całej wspólnoty samorządowej. Priorytetem jest jednak rozwój gospodarczy gminy. Bez niego trudno sobie wyobrazić realizację misji określonej w strategii. Rozwój gospodarczy jest najlepszym sposobem eliminacji większości problemów społecznych (takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość itp.), przed jakimi staje władza lokalna.

Symptomy ożywienia gospodarczego w Polsce, płynący coraz szerszy strumień dotacji wspólnotowych pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość. Przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jednorożec jest tym instrumentem, który umożliwi w sposób planowy i celowy wykorzystać zewnętrzne i wewnętrzne szanse na ograniczenie patologii społecznych, co pozwoli gminie przeznaczać mniejsze środki na opiekę społeczną i kierować je na inne ważne dla rozwoju gminy cele.